T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016 / 675
KARAR NO : 2017 / 269
KARAR TR : 8.5.2017

ÖZET : Davacı Çankaya Belediye Başkanlığı tarafından, 6360 sayılı Kanun uyarınca sınırlarına dahil edilen 20 adet taşınmazın, davalı Yenimahalle Belediye Başkanlığınca yapılan devir/satışlarından elde edilen gelirlerin her bir taşınmazın satışının/devrinin gerçekleştiği tarihlerden itibaren hesaplanacak yasal faizleri ile tahsiline karar verilmesi istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Çankaya Belediye Başkanlığı
Vekilleri : Av. Z. G. Ş., Av. A. D., Av. E. A.
Davalılar : 1-Yenimahalle Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. N.Ç.
2-Çankaya Kaymakamlığı Çankaya Tapu Müdürlüğü
Vekili : Haz.Av. M. K.

O L A Y : Davacı vekilleri dilekçelerinde; harca esas değer olarak, fazlaya ilişkin dava, talep ve ıslah hakları saklı kalmak kaydı ile her bir taşınmaz için şimdilik ayrı ayrı 1.000,00-TL olmak üzere 322 adet taşınmaz için toplam 822.000,00-TL miktar gösterdikten sonra; 13 ilde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 6360 Sayılı Kanunun 06.12.2012 tarih ve 28489 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdiğini; Kanunun, İlçe Kurulması ve Sınırların Belirlenmesi başlıklı 2. maddesi 41. bendinde "Ankara ilinde, Yenimahalle ilçesine bağlı Dodurga ve Alacaatlı mahallelerinin çevre yolu içinde kalan kısmı ile Çayyolu, A. Taner Kışlalı, Ümit, Koru, Konutkent ve Yaşamkent mahalleleri, Çankaya ilçe sınırlarına dâhil edilerek, Çankaya Belediyesine katılmıştır." hükmüne yer verildiğini; bu hüküm gereği; Yenimahalle İlçesine bağlı dava konusu, Dodurga ve Alacaatlı Mahallelerinin çevreyolu içinde kalan kısmı ile Çayyolu, Ahmet Taner Kışlalı, Ümit, Koru, Konutkent, ve Yaşamkent Mahallelerinin 30.03.2014 tarihi itibari ile Çankaya Belediye Başkanlığı sınırlarına dâhil edildiğini; Yenimahalle Belediye Başkanlığınca Çankaya Tapu Müdürlüğüne hitaben yazılan 03/06/2014 tarih ve 4239 sayılı yazı ile "...ilçemiz sınırları içerisinde olup kanun değişikliği sebebi ile Çankaya İlçesine bağlanan gayrimenkullerin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 2. Maddesinin 40. bendi gereğince Çankaya Belediyesi adına tescillerinin yapılması…" nın talep edildiğini; 6360 Sayılı Kanunda İlçe sınırları dışında kalan taşınmazların katıldıkları Belediyeye devri hususunda bir açıklama bulunmadığından, yapılacak işlemlere ilişkin Çankaya Tapu Müdürlüğü ile yapılan şifahi görüşmelerde, davaya konu taşınmazların devri ile ilgili her iki Belediyenin de alacağı devir edilmesine ve devir alınmasına ilişkin Belediye Meclis Kararlarına istinaden devir tescil işlemlerinin yapılabileceğinin ifade edildiğini; bunun akabinde 02.07.2014 tarih ve 2552-Ref 577473 sayılı yazıları ile "....Çankaya Tapu Müdürlüğü ile yapılan şifahi görüşmede ....tescil işleminin; Yenimahalle Belediye Meclisinin 'söz konusu mahallelerdeki gayrimenkullerin, Çankaya Belediye Başkanlığı adına devir edilmesi' ile ilgili kararın alınması halinde tescil işleminin yapılabileceği.." hususunun Yenimahalle Belediye Başkanlığına bildirildiğini; akabinde Yenimahalle Belediye Meclisi tarafından 01.09.2014 tarih ve 548 sayı ile "... İlçemiz sınırları içerisinde olup kanun değişikliği ile Çankaya ve Etimesgut İlçelerine Bağlanan.... Mahallelerindeki gayrimenkullerin 12.11.2012 tarihinde kabul edilen 6360 sayılı … Kanunun 2. Maddesinin 40. bendi gereğince Dodurga, Alacaatlı, Çayyolu, Ahmet Taner Kışlalı, Ümit, Koru, Konutkent, Yaşamkent Mahalleleri Çankaya Belediyesine.... katıldığından söz konusu Mahallerdeki gayrimenkullerin mülkiyet kayıtlarının Çankaya ve Etimesgut Belediyesi adına yapılabilmesi için ….Başkanlık makamına ve Emlak ve İstimlak Müdürlüğüne yetki verilmesine... " karar verildiğini; Yenimahalle Belediye Başkanlığı Emlak ve İstimlak Müdürlüğü tarafından Belediyelerine hitaben yazılan 23.09.2014 tarih ve 6170 sayılı yazı ile "Belediyemize ait gayrimenkullerin 6360 sayılı …….Kanunun 2. maddesinin 40. bendi gereğince Belediyenize devri kararlaştırılmış olduğu.."nun İdarelerine bildirildiğini; bu süreçte Çankaya Kaymakamlığı Tapu Müdürlüğünün 18.09.2014 tarih ve 622.02/10094 sayılı yazısı ekinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 16.9.2014 tarih ve 38008020-120/2217 sayılı yazısının idarelerine iletildiğini; İdarelerine yapılan bildirimin akabinde Çankaya Belediye Meclisinin 16.10.2014 tarih ve 681 sayı ile "....6360 sayılı kanunla Belediyemize bağlanan Dodurga ve Alacaatlı Mahallelerinin çevre yolu içinde kalan kısmı ile Çayyolu, Ahmet Taner Kışlalı, Ümit, Koru, Konutkent, Yaşamkent Mahallelerinde Yenimahalle Belediyesi adına tapuda tescilli taşınmazların….Belediyemizce devir alınmasına...." karar verildiğini; alınan Meclis kararları ilgi tutularak, Belediyelerinin ilgili Müdürlüğünce ,23.10.2014 tarih ve 3942Ref:649243 sayılı yazı ile "....Dodurga ve Alacaatlı Mahallelerinin çevre yolu içinde kalan kısmı ile Çayyolu, Ahmet Taner Kışlalı, Ümit, Koru, Konutkent, Yaşamkent Mahallelerinde Yenimahalle Belediyesi adına kayıtlı taşınmazların .... Belediyemiz adına tescillerinin yapılarak… tapu tescil belgeleri ile tapu senetlerinin giderilmesi..."nin ilgili Tapu Müdürlüğünden talep edildiğini; Çankaya Tapu Müdürlüğü nezdinde devir işlemleri ile ilgili çalışmalar yürütülürken, Yenimahalle Belediye Meclisinin,

04.11.2014 tarih ve 675 sayılı kararı ile daha önce alınan 01.09.2014 tarih ve 548 sayılı devir kararını iptal ederek dava konusu taşınamazların tapu devrini gerçekleştirmediğini; yaşanan bu süreç esnasında; Çankaya Kaymakamlığı Tapu Müdürlüğünün 24.11.2014 tarih ve Müd sayılı "...Yenimahalle Belediye Başkanlığı Emlak ve istimlak Müdürlüğünün 13.1.2014 tarih ve 2226 sayılı yazısı ile Yenimahalle Belediyesi adına kayıtlı taşınmazların 6360 sayılı yasa uyarınca devrine ilişkin Meclis Kararının iptaline dair karar fotokopisi sunulmuştur...." yazısının idarelerine tebliğ olunduğunu; Çankaya Kaymakamlığı Tapu Müdürlüğüne hitaben İdarelerince, 28.11.2014 tarih ve M-06-3-ÇAN-0-11459/681280 sayılı yazı ile "…Dodurga ve Alacaatlı Mahallelerinin çevre yolu içinde kalan kısmı ile Çayyolu, Ahmet Taner Kışlalı, Ümit, Koru, Konutkent, Yaşamkent Mahallelerinde Müdürlüğünüz sorumluluk alanında kalan ve 6360 sayılı sayılı kanunun 2/42.maddesi, 5393 sayılı kanunun 14/6 ve 15/h maddeleri gereği Belediyemiz mülkiyetine geçen taşınmazlar üzerinde Yenimahalle Belediyesince üçüncü kişilere yönelik muhtemel tasarruf, işlem taleplerinin reddedilmesi gerektiği ve söz konusu gayrimenkullerin Belediyemiz adına tapu tescillerinin yapılması..."nın talep edildiğini; bu yazıya Tapu Müdürlüğünün 10.12.2014 tarih ve 61348815- 160.03787401 sayılı cevabi yazısında "... adli mahkemelerde açılıp karara bağlanmış mahkeme kararı ile tescilin sağlanması gerekmekte olduğu .."nu kendilerine bildirdiğini; akabinde; Yenimahalle Belediyesi adına kayıtlı taşınmazların, Belediyelerine devredilmesi ile ilgili ortaya çıkan uyuşmazlığın çözümü ile ilgili 6360 sayılı Kanunun 3.madde /10.bendi gereği 28.11.2014 tarih ve 11458/681324 sayılı yazıları ile Ankara Valiliği İl Mahalli İdareler Müdürlüğüne iletilen yazıları ile görüş talep edildiğini; Çankaya Kaymakamlığının 13/01/2015 tarih ve 41749803-253-121 sayılı yazısı ekinde İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünden alınan 16.12.2014 tarih ve 25670 sayılı görüşün İdarelerine iletildiğini, söz konusu görüşe istinaden, Ankara Valiliği bünyesinde Devir, Tasfiye ve Paylaştırma Komisyonu kurulduğunu; İdarelerinin 06.01.2015 tarih ve M.06.3.ÇAN.0.21.00.02Ref.709023 sayılı yazıları ile "…Ankara Valiliği nezdinde kurulan Devir, Tasfiye ve Paylaştırma Komisyonu Çalışmasını tamamlayana kadar Dodurga ve Alacaatlı Mahallelerinin çevre yolu içinde kalan kısmı ile Çayyolu, Ahmet Taner Kışlalı, Ümit, Koru, Konutkent, Yaşamkent Mahallelerinde Müdürlüğünüz sorumluluk alanında kalan taşınmazlar üzerinde Yenimahalle Belediyesince üçüncü tasarruf işlem taleplerinin durdurulması gerektiği..."ni Çankaya Tapu Müdürlüğüne bildirildiğini; anılan Müdürlüğün 19.02.2015 tarih ve 61348815-622.02/77774 sayılı cevabi yazı ile, Valilik komisyonu çalışmalarını tamamlanıncaya kadar durdurulması taleplerinin karşılanamayacağını kendilerine bildirildiğini; Ankara Valiliği İl Mahalli İdareler Müdürlüğünün 13/03/2015 tarih ve 20653795-349-9130 sayılı yazısı ile, kurulan Devir, Tasfiye ve Paylaştırma Komisyonunun 11.3.2015 tarihli kararı ile. "… konunun Komisyonun yetki ve sorumluluğunda olmadığı" şeklinde karar verdiğini taraflarına bildirdiğini; İdare Hukukunda "yetki"nin, idareye Anayasa ve yasalarla tanınmış olan karar alma gücünü ifade ettiğini ve idari işlemlerin en temel öğesini oluşturduğunu; yasanın açık izni olmadıkça yetkili makam veya merciinin yetki kullanamayacağını, yetki hükümlerinin sınır ve çerçevesinin yasayla açıkça çizilmesinin gerektiğini ve genişletici yoruma tabi tutulamayacağını, kıyas yoluyla bir merciinin görevli ve yetkili kılınamayacağını; yetkinin yasada düzenlenmesinin zorunlu olduğunu, bu zorunluluğun, yetkili organ veya makamın, dolayısıyla işlemin yetki unsuru yönünden hukuka uygun olup olmadığının tespitine de olanak sağladığını; açıklananlar ışığında, açık yetki kuralı bulunmadığından ve Devir, Tasfiye ve Paylaştırma Komisyonunun 11.03.20.15 tarihli, konunun Komisyonun yetki ve sorumluluğunda olmadığına dair verdiği karar da göz önünde bulundurularak, konusu itibari ile taşınmazın aynına ilişkin bu davayı yetkili ve görevli Ankara Asliye Hukuk davaya konu taşınmazların; mülkiyetinin idareleri adına tescili ve satılan/ devir edilen taşınmazlardan elde edilen gelirlerin idarelerine iadesinin gerektiğini; 5393 Sayılı Kanunda da tanımlandığı üzere Belediyelerin asli görevinin, sınırları içerisindeki sorunları çözmek, ilçe halkının ihtiyaçlarına cevap vermek ve mevcut ilçe halkına hizmet götürmek olduğunu; Belediye sınırları içerisindeki alanda verilen imtiyaz, hak ve yetkilerin, belde sınırları dışında kullanılamayacağının açık olduğunu, dolayısıyla bir belediyenin belde sınırları dışında mülk edinmesinin hukuki hiçbir yanının bulunmadığını; dava konusu olan (irili ufaklı yaklaşık 322 parça 1 Nisan 2014 tarihi itibariyle) taşınmazların davalı Yenimahalle Belediye Başkanlığı adına tapuda kayıtlı olduğunu, taşınmazların büyük çoğunluğunun, mevcut bölge halkına hizmet edecek; teknik altyapı, resmi kurum, park, sağlık, okul, dini tesis, spor alanı, BHA, SKTA, eğitim tesisi, kreş, pazar yeri, kentsel rekreasyon, köy odası vb. alanlardan oluştuğunu; ancak Yenimahalle Belediyesi tarafından mevcut kanun hükümleri göz ardı edilerek, kamu yararı göz önünde bulundurulmaksızın dava konusu taşınmazların İdarelerine devrinin gerçekleştirilmediğini, Davalı Belediye Başkanlığının söz konusu alanlardaki tüm taşınmazlarının mülkiyetinin, kanun gereği (tescilsiz kazanım şeklinde) Belediyelerinin mülkiyetine devretmesi gerektiğinin açık olduğunu; davalı idarenin dava konusu taşınmazlar ile kendi beldesine hizmet götürebilmesinin kanunen mümkün bulunmadığını; diğer taraftan; dava konusu alanların müvekkili idarenin sınırları içerisinde yer almasına rağmen, müvekkilinin, mülkiyeti kendisinde olmayan alanlara kamu hizmetlerini götüremeyeceğini; 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun, Tescili isteme hakkı başlıklı 716. maddesinde "Mülkiyetin kazanılmasına esas olacak bir hukukî sebebe dayanarak malikten mülkiyetin kendi adına tescilini istemek hususunda kişisel hakka sahip olan kimse, malikin kaçınması hâlinde hâkimden, mülkiyetin hükmen geçirilmesini isteyebilir." hükmünün bulunduğunu; 6360 sayılı yasa gereği Belediyelerinin sınırlarına dâhil olan dava konusu alanda yaşayan belde(ilçe) halkından gelen istek ve taleplerin karşılanabilmesi için, dava konusu taşınmazların mülkiyetinin İdareleri adına tescilinin sağlanmasının büyük önem arz ettiğini; zira, 5393 sayılı Belediye Kanununun 14/b-5. , 15/h. ve yine, 3402 sayılı Kadastro Kanunu 2. ve 16/A maddelerinde belediyelerin yetki ve imtiyazlarının hükme bağlandığını; dava konusu 6360 sayılı Yasa kapsamında idarelerinin sınırlarına geçen taşınmazların listesi incelendiğinde; taşınmazların büyük bir kısmının kamu hizmet malı vasfında olduğunu, gerek imar uygulaması gerekse ilgili meclis kararları ve yasal düzenlemeler gereği davalı Belediye adına, belde halkına hizmet götürmesi amacıyla verildiğini, Davalı Belediyenin ilgili belde sınırları Belediyelerine geçtiğinden, bu alanlara ilişkin görev, yetki ve imtiyaz haklarının dolayısıyla mülkiyet hakkının da Belediyelerine geçtiğini; dava konusu taşınmazların büyük bir çoğunluğunun Kamu Hizmet Malı olduğu gerçeği göz önüne alındığında, bu taşınmazların hizmet amaçlı kullanıma tahsisli ve bedelsiz edinim olduğu açık iken; kanundaki bilinçsiz ve açık boşluktan faydalanılarak davalı Belediye adına tapu tescil kaydının devam etmesinin kabulünün mümkün olmadığını, ilgili kanun

maddeleri ve yüksek yargı kararları göz önüne alındığında; davaya konu taşınmazların bedelsiz olarak davalı İdare tarafından edinildiğini, Belediyeleri sınırları dâhilinde bulunan kamu hizmet mallarının kamu refahı düşünülerek yine bedelsiz olarak İdareleri adına tescilinin gerektiğini; 5393 sayılı yasada Belediyenin görev ve sorumluluklarının düzenlendiğini; belediye mevzuatı uyarınca konut edindirmenin kamusal bir hizmet olduğunu, dava konusu taşınmazların bir kısmının konut alanı hissesi olarak görülmesinin, bu taşınmazların kamu hizmet malı kapsamından çıkarmayacağını ve taşınmazların bedelsiz edinildiği gerçeğini de değiştirmeyeceğini; bu bağlamda, (dilekçede listelenen ve ada parsel sayısı belirtilen 20 adet taşınmazın) satış ve devir tarihleri itibari ile; haksız olarak elde edilen gelirlerinin işleyecek yasal faizleri ile birlikte taraflarına iadesini talep etme zarureti doğduğunu; bu taşınmazların büyük bir kısmının kamu hizmet malı vasfında (pazar yeri spor tesisleri...vb) olduğunu, yasal düzenlemeler gereği davalı Belediye adına, belde halkına hizmet götürmesi amacıyla verildiğini, dolayısıyla bu alanların ne özel mülkiyete, ne de satışa konu olamayacağını, devri gerçekleştirilen taşınmazların hizmet amaçlı kullanıma tahsisli ve bedelsiz edinim olduğunu, İdarelerine tapuda devri gerekirken, aksi yönde devirlerinin yapılarak satış yapılmasının hukuken kabul edilemeyeceğini; külli halefiyetin; kanunun öngördüğü bir hukuki fiil sonucu, bir malvarlığının bir bütün halinde kanunun öngördüğü şekil şartlarının gerçekleşmiş olmasına gerek olmaksızın başkalarına intikali olduğunu; 6360 sayılı Kanunun 2/42. maddesi hükmünün, 5393 sayılı Kanunun ilgili hükümleriyle birlikte değerlendirildiğinde; müvekkili İdarenin dava konusu alanlara ilişkin olarak davalı Yenimahalle Belediye Başkanlığının kanuni külli halefi olduğunu; kaldı ki 6360 sayılı Kanun gereğince Yenimahalle Belediye Başkanlığına bağlı iken Müvekkili İdare ilçe sınırlarına dahil edilen alanlarda; Yenimahalle Belediye Başkanlığı aleyhine açılmış olan, dava konusu taşınmazlara ilişkin alınan, idari para cezası ve yıkım konulu Encümen kararlarının iptali talepli davalar ile kamulaştırmasız el atmadan kaynaklı tazminat davaları, izale-i şüyu davaları ve imar kanunundan kaynaklı plan iptali davalarının bir kısmının re'sen Mahkemeler tarafından, bir kısmının ise davalı Yenimahalle Belediye Başkanlığı tarafından, 6360 sayılı Kanunun 2/42. maddesi hükmüne dayanarak verdiği dilekçeler akabinde İdarelerine yöneltildiğini; bu hususun dahi, 6360 sayılı yasadaki

olduğunu; 6360

sayılı yasa bir bütün halinde incelendiğinde, sınır değişikliği halinde ilgili Belediye sınırlarına dâhil olan yerlerdeki taşınmazların, sınırı genişletilen Belediyeye devrinin amaçlandığının görüleceğini; bu davaya konu taşınmazlara ilişkin çekişmenin nasıl çözümleneceğinin 6360 sayılı Yasa maddeleri kapsamında düzenlenmediğini, birkaç ilçe belediyesinin sınırlarının değiştirilmesine karşılık, bu değişiklikten kaynaklanacak sorunların nasıl çözümleneceğinin unutulmasının, bilinçsiz açık bir yasa boşluğu olduğunu; bu durumda, taşınmazlara ilişkin çekişmenin Sayın Mahkeme nezdinde kanuni külli halefiyet, hukukun genel ilkeleri, Belediyelerin hizmet alanlarının sınırları ve idare hukuku ilkeleri göz önünde bulundurularak çözümlenmesi ve taşınmazların Belediyeleri adına tesciline karar verilmesini istediklerini ifade ederek; fazlaya ilişkin her türlü dava, talep ve ıslah hakları saklı kalmak kaydı ile; ada /parsel ve kadastro parseli olarak listeledikleri 302 adet taşınmazın tapu kayıtlarının iptal edilerek, müvekkili idare adına tesciline ve öncelikle idareleri adına tapuda geçici tescil şerhi konulmasına ve davalı idarenin dava konusu taşınmazları üçüncü kişilere devrinin önlenmesi için ihtiyati tedbir kararı verilmesine; yine ada/parsel olarak maddeler halinde listelenen 20 adet taşınmazın haksız olarak yapılan devir/satışlarından elde edilen gelirlerin her bir taşınmazın satışının devrinin gerçekleştiği tarihlerden itibaren hesaplanacak yasal faizleri ile tahsiline karar verilmesi istemiyle 9.7.2015 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

Ankara 1.Asliye Hukuk Mahkemesi; 9.7.2015 gün ve E:2015/267, K:2015/286 sayı ile, dava dilekçesini özetledikten sonra; "Dava; Taşınmaz bedellerinin tahsiline ilişkin alacak davasıdır.

Mahkememizce yapılan incelemede dava konusu ;

Dava konusu ALACAATLI Mahallesi 44472 ada 6 parsel, 43655 ada,4 parsel, YENİKENT Mahallesi 42543 ada 12 parsel, 42597 ada 14 parsel, 42626 ada 1 parsel, ALACAATLI Mahallesi 60676 ada, 3 parsel, YENİ KENT Mahallesi 42517 ada 27 parsel, 42621 ada 25 parsel, ALACAATLI Mahallesi 60970 ada 1 parsel, YENİKENT Mahallesi 42535 ada 28 parsel, 42493 ada 28 parsel, 42624 ada 1 parsel, 42467 ada 26 parsel, ALACAATLI Mahallesi 44843 ada 6 parsel, 60876 ada 3 parsel, ÇAYYOLU Mahallesi 18097 ada 3 parsel, YENİKENT Mahallesi 42626 ada 14 parsel, ALACAATLI Mahallesi 44473 ada 1 parsel, 44585 ada 3 parsel, 44536, ada 1 parsel sayılı taşınmazlara ilişkin dava Mahkememizin 2015/255-esas-sayılı dosyasından tefrik edilerek yukarıdaki esasa kaydedilmiştir.

3533 sayılı Umumi Mülhak ve Hususi Bütçelerle İdare Edilen Daireler ve Belediyelerle Sermayesinin Tamamı Devlete veya Belediye veya Hususi İdarelere ait Daire ve Müesseseler Arasındaki İhtilafların Tahkim Yolu ile Halli Hakkında Kanunun 1. Maddesi "Umumi, mülhak ve hususi bütçelerle idare edilen daireler ve belediyelerle sermayesinin tamamı Devlete veya belediye veya hususi idarelere aid olan daire ve müesseseler arasında çıkan ihtilaflardan adliye mahkemelerinin vazifesi dahilinde bulunanlar bu kanunda yazılı tahkim usulüne göre halledilirler." aynı kanunun 4. Maddesi "Katma bütçe ile idare edilen daireler, belediyeler, özel bütçe ile idare olunan veya sermayesinin tamamı Devlet, belediye veya özel idarelere ait olan daire ve müesseselerin veya bu daire ve müesseselerden biriyle ikinci maddede yazılı dairelerden biri arasında çıkan uyuşmazlıklar, bulunduğu yerin ve taşınmaza ilişkin uyuşmazlıklarda, taşınmazın aynına yönelik olanlar hariç olmak üzere o taşınmazın bulunduğu yerin ve taraflar değişik yerlerde bulunuyorlarsa davalı durumunda olan daire veya müessesenin ve davalılar birden çok olduğu takdirde bunlardan birinin bulunduğu yerin yüksek dereceli hukuk mahkemesi başkanı veya hakimi tarafından hakem sıfatıyla çözümlenir.(1)" hükmünü haiz olmakla somut davada, davaya hakem sıfatıyla bakılması gerektiği anlaşılmakla, davanın görev yönünden reddine dair aşağıdaki hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan nedenlerle;

1-3533 sayılı Yasa'nın 1 ve 4. Maddeleri uyarınca davanın görev nedeniyle reddine,

2-Kararın kesinleşmesine müteakip süresi içinde istek olur ise dosyanın hakem sıfatıyla Ankara 10. Asliye Hukuk Mahkemesi'ne gönderilmesine…" karar vermiştir.

Bu kararın kesinleşmesi ve talep üzerine, Mahkemece tefrik edilen ve dava dilekçesinde ada/parsel olarak maddeler halinde listelenen 20 adet taşınmazın haksız olarak yapılan devir/satışlarından elde edilen gelirlerin her bir taşınmazın satışının devrinin gerçekleştiği tarihlerden itibaren hesaplanacak yasal faizleri ile tahsiline karar verilmesi istemine ilişkin uyuşmazlığın görülmesi kapsamında, dosyanın, Ankara 10.Asliye Hukuk Mahkemesinin E:2015/21 Hakem sayılı esasına kaydı yapılmıştır.

Davalı İdarelerin vekilleri, savunma dilekçelerinde, davada idari yargının görevli olduğunu ileri sürerek görev itirazında bulunmuşlardır.

ANKARA 10.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 24.5.2016 günlü 1.celsede ve E:2015/21 Hakem sayı ile, davalı vekillerinin görev itirazlarının reddine karar vermiştir.

Davalılardan Yenimahalle Belediye Başkanlığı vekilinin olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması yolundaki dilekçesi üzerine, dava dosyasının örneği Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI; "(…) 06.12.2012 tarih ve 28489 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi Ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 2. maddesinin 42. fikrasında sayılan Yenimahalle ilçesine bağlı bazı mahallelerin; Çankaya ilçe sınırlarına dahil edilerek Çankaya Belediyesine katılmış ancak; ilçe sınırlarının değişmesi dolayısıyla bir belediyenin sınırlarından çıkarak başka bir belediyenin sınırlarına dahil edilen taşınmaz malların mülkiyeti ya da kullanımına ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

Dosyadaki bilgi ve belgelerden; Yenimahalle ilçesi sınırlarında iken Çankaya ilçe sınırlarına dahil edilen bahse konu 20 taşınmazdan bir kısmının 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu uyarınca belediye meclisi ve bir kısmının ise 3194 sayılı İmar Kanununun 17. maddesi uyarınca belediye encümeni kararı ile Yenimahalle Belediye Başkanlığınca şahıslara satıldığı, Çankaya Belediye Başkanlığının ise bu satışlardan elde edilen gelirin tarafına ödenmesine karar verilmesi istemiyle bakılan davayı açtığı anlaşılmaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanununun 18. maddesinin (e) bendinde; taşınmaz mal alımına ve satımına karar vermek, belediye meclisinin görev ve yetkileri arasında sayılmış; 33. maddesinin (g) bendinde, taşınmaz mal satımına ilişkin belediye meclis kararlarını uygulamak belediye encümenin görevleri arasında yer almıştır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 1. maddesinde belediyelerin alım ve satım işlerinin bu kanuna tabi olduğu hükme bağlanmıştır.

2577 sayılı İdari yargılama Usulü Kanununun 2/1. maddesinde, İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları ve kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar idari dava türleri arasında sayılmıştır.

İdari yargı düzeni, hukuk devletinde, hukuka bağlı olması gereken kamu idaresinin işlem ve eylemlerinin hukuka uygunluğunun yargısal yöntemlerle denetlenmesinin sağlanması amacıyla var olan yargı düzenidir. Bu yargı düzenindeki mahkemelerde açılacak iptal davalarının konusu ise, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2'nci maddesinin 1'inci fikrasının (a) bendinde, idari işlemler olarak; tam yargı davaları ise idari işlem ve eylemlerden kaynaklanan uyuşmazlık olarak gösterilmiştir.

Gerek uygulama, gerekse öğretide, idari işlemin tanımı; idarenin kamu hizmetinin yürütümü amacıyla ve tek yanlı irade açıklamasıyla tesis etmiş olduğu kesin ve yürütülmesi gerekli işlemler olarak yapılmaktadır. Bu tanıma göre, idari yargı yerlerinde iptal davasına konu edilecek hukuksal işlemlerin; öncelikle, kamu idaresinin işlemi olması, kamu hizmetinin yürütülmesi amacıyla tesis edilmiş bulunması, kamu idaresinin tek yanlı irade açıklamasının ürünü olması ve nihayet kesin ve icrai (yürütülmesinin gerekli) olması zorunludur.

Olayda da; her ne kadar bir idari işlemin iptali istenmiyorsa da; belediye taşınmazlarının, belediye meclis ve encümen kararlarına dayalı olarak satışı nedeniyle elde edilen bedelin davacı tarafından tarafına ödenmesine karar verilmesinin istenildiği; dolayısıyla idari işlemden kaynaklanan ve öncelikle bu idari işlemlerin yargı denetimlerinin idari yargı yerince yapıldıktan sonra bedelin ödenip ödenmeyeceği hususunda karar verilmesi gerekmekte olup; bu haliyle uyuşmazlığın görüm ve çözümünün idari yargıya ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu durumda; idari işlemlerin uygulanması nedeniyle ortaya çıkan bu uyuşmazlığın; tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan İdari Yargı yerlerinin görevinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

SONUÇ: Açıklanan nedenle, 2247 sayılı Yasa'nın 10'uncu maddesi uyarınca, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine…" karar vermiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI; "(…)06/12/2012 tarihinde yürürlüğe giren 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 2/42. maddesinde sayılan Yenimahalle ilçesine bağlı bazı mahalleler Çankaya ilçe sınırlarına dahil edilmiş, ancak, ilçe sınırlarının değişmesi sebebiyle bir belediyenin sınırlarından çıkarak başka bir belediyenin sınırlarına dahil edilen taşınmaz malların mülkiyeti veya kullanımına ilişkin bir düzenleme yapılmamıştır.

Dosyanın incelenmesinden; Yenimahalle ilçesinden Çankaya ilçesine dahil edilen 20 taşınmazdan bir kısmının 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu uyarınca belediye meclisi kararı, bir kısmının ise 3194 sayılı İmar Kanununun 17. maddesi uyarınca belediye encümeni kararı ile Yenimahalle Belediye Başkanlığı tarafından şahıslara satıldığı, bunun üzere Çankaya Belediye Başkanlığının, bu satışlardan elde edilen gelirin tarafına ödenmesine karar verilmesi istemiyle Ankara 10. Asliye Hukuk Mahkemesinde görülmekte olan davayı açtığı anlaşılmaktadır.

Bilindiği gibi 5393 sayılı Belediye Kanununun "Meclisin Görev ve Yetkileri' başlıklı 18/1.e maddesinde, taşınmaz mal alımına ve satımına karar vermek belediye meclisinin görev ve yetkileri arasında sayılmış, "Encümeni Görev

ve Yetkileri" başlıklı 34/1.g maddesinde ise, taşınmaz mal satımına ilişkin meclis kararlarını uygulamanın belediye encümeninin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 1. maddesinde, belediyelerin alım, satım vs. işlerinin bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütüleceği belirtilmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" kenar başlıklı 2. maddesinde, idari dava türleri: a) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin, davalar olarak sayılmıştır.

Uygulama ve öğretide, kamu idarelerinin, kamu hizmetinin yürütümü sırasında, kamu gücü kullanarak tek yanlı irade açıklamalarıyla yapmış oldukları kesin ve yürütülmesi gerekli işlemler, idari işlem olarak tanımlanmaktadır. Buna göre, bir işlemin idari işlem olarak kabul edilebilmesi için bu işlemi kamu idaresinin yapması, kamu hizmetinin yürütülmesi amacıyla tesis edilmiş bulunması, kamu idaresinin tek taraflı irade açıklamasının ürünü olması ve kesin ve icraî nitelikte olması gerekmektedir.

Dosyadaki uyuşmazlıkta da; belediye taşınmazlarının idari işlem olarak kabul edilmesi gereken belediye meclisi ve encümen kararlarına dayalı olarak satışından elde edilen gelirin davacıya ödenmesine karar verilmesinin istendiği, bu bakımdan dosyadaki uyuşmazlığın çözümünün, Yenimahalle Belediye Başkanlığı tarafından kamu gücü kullanılarak taşınmazların satılması şeklinde gerçekleştirilen idari işlemlerden dolayı davacının haklarının ihlal edilip edilmediğinin belirlenmesine bağlı bulunduğu; bu belirleme ise, yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri çerçevesinde idari yargı yerlerince yapılabilecek nitelikte olduğundan; davanın görüm ve çözümü idari yargının görev alanına girmektedir.

Bu nedenle, Danıştay Başsavcılığının 2247 sayılı Kanunun 10. maddesi gereğince yapmış olduğu başvurunun kabulü ile Ankara 10. Asliye Hukuk Mahkemesinin 24/05/2016 tarih ve 2015/21 Hakem sayılı görevlilik kararının kaldırılmasına karar verilmesi …" gerektiği yolunda yazılı düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Ahmet Tevfik ERGİNBAY, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Birgül KURT'un katılımlarıyla yapılan 8.5.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; başvuru yazısı ve dava dosyası örneği üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalılardan Yenimahalle Belediye Başkanlığı vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine, anılan İdare ve davanın konusu itibariyle de "ada/parsel olarak listelenen 20 adet taşınmazın haksız olarak yapılan devir/satışlarından elde edilen gelirlerin her bir taşınmazın satışının devrinin gerçekleştiği tarihlerden itibaren hesaplanacak yasal faizleri ile tahsiline karar verilmesi istemine ilişkin" kısmı yönünden Danıştay Başsavcısı'nca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacı Çankaya Belediye Başkanlığı tarafından, 6360 sayılı Kanun uyarınca sınırlarına dahil edilen 20 adet taşınmazın davalı Yenimahalle Belediye Başkanlığınca haksız olarak yapılan devir/satışlarından elde edilen gelirlerin her bir taşınmazın satışının/devrinin gerçekleştiği tarihlerden itibaren hesaplanacak yasal faizleri ile tahsiline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

06.12.2012 tarih ve 28489 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6360 sayılı, "On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi Ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un, "İlçe kurulması ve sınırlarının belirlenmesi" başlıklı 2. maddesinin 41. ve 42. fıkralarında, "41) Ankara ilinde, Yenimahalle ilçesine bağlı Dodurga ve Alacaatlı mahallelerinin çevre yolu dışında kalan kısımları Şehitali Mahallesi ile birleştirilmiştir. Şehitali, Aşağıyurtçu, Yukarıyurtçu, Ballıkuyumcu ve Fevziye mahalleleri, Etimesgut ilçe sınırlarına dâhil edilerek, Etimesgut Belediyesine katılmıştır.

(42) Ankara ilinde, Yenimahalle ilçesine bağlı Dodurga ve Alacaatlı mahallelerinin çevre yolu içinde kalan kısmı ile Çayyolu, A. Taner Kışlalı, Ümit, Koru, Konutkent ve Yaşamkent mahalleleri, Çankaya ilçe sınırlarına dâhil edilerek, Çankaya Belediyesine katılmıştır." hükmüne; Geçici 1.Maddesinin 1.fıkrasında "(1) Bu Kanundaki devir, tasfiye ve paylaştırma işlemlerini yürütmek üzere vali tarafından, bir vali yardımcısının başkanlığında, valinin uygun göreceği kurum ve kuruluş temsilcilerinin ve ilgili belediye başkanlarının katılımıyla devir, tasfiye ve paylaştırma komisyonu kurulur. Bu komisyona yardımcı olmak üzere valinin görevlendirmesi ile alt komisyonlar da kurulabilir." hükmüne yer verilmiş; ilçe sınırlarının değişmesi dolayısıyla bir belediyenin sınırlarından çıkarak başka bir belediyenin sınırlarına dahil edilen taşınmaz malların mülkiyeti ya da kullanımına ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

Davacı tarafından, 6360 Sayılı Kanunun yürürlüğü tarihinden sonra, Yenimahalle Belediye Başkanlığınca 20 adet taşınmazın haksız olarak satışının/devrinin gerçekleştirildiği, bu satış veya devir nedeniyle elde edilen gelirlerin, her bir taşınmazın satış veya devrinin gerçekleştiği tarihlerden itibaren hesaplanacak yasal faizleri ile tahsili talep edilmektedir.

Dava dosyasındaki bilgi ve belgelere göre; Yenimahalle ilçesi sınırlarında iken Çankaya ilçe sınırlarına dahil edilen dava konusu 20 taşınmazdan birisinin halihazırda Yenimahalle Belediyesinin mülkiyetinde bulunduğu, bir tanesinin 6360 sayılı yasanın yürürlüğe girdiği tarihten önce satıldığı, diğer taşınmazların bir kısmının 2886 sayılı Devlet İhale

Kanunu uyarınca belediye meclisi, bir kısmının 3194 sayılı İmar Kanununun 17. maddesi uyarınca belediye encümeni kararı ile Yenimahalle Belediye Başkanlığınca satıldığı anlaşılmıştır.

Bu bağlamda, 5393 sayılı Belediye Kanununun "Meclisin Görev ve Yetkileri' başlıklı 18.maddesinin 1.e maddesinde, "e) Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek."; hükmüne, "Encümenin Görev ve Yetkileri" başlıklı 34.maddesinin 1.g maddesinde, "g) Taşınmaz mal satımına, trampasına ve tahsisine ilişkin meclis kararlarını uygulamak; süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermek." hükmüne yer verilmiş; 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun "Kapsam" başlıklı 1. Maddesinde; "Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür.(…)" denilmiştir.

Öte yandan, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinde, idari dava türleri: a) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar, olarak sayılmıştır.

Uygulama ve öğretide, kamu idarelerinin, kamu hizmetinin yürütümü sırasında, kamu gücü kullanarak tek yanlı irade açıklamalarıyla yapmış oldukları kesin ve yürütülmesi gerekli işlemler, idari işlem olarak tanımlanmaktadır. Buna göre, bir işlemin idari işlem olarak kabul edilebilmesi için bu işlemi kamu idaresinin yapması, kamu hizmetinin yürütülmesi amacıyla tesis edilmiş bulunması, kamu idaresinin tek taraflı irade açıklamasının ürünü olması ve kesin ve icraî nitelikte olması gerekmektedir.

Olayda, belediye taşınmazlarının, idari işlem olarak kabul edilmesi gereken belediye meclisi ve encümen kararlarına dayalı olarak satışından elde edilen gelirin davacıya ödenmesine karar verilmesinin istenildiği, bu bakımdan uyuşmazlığın çözümünün, Yenimahalle Belediye Başkanlığı tarafından kamu gücü kullanılarak taşınmazların satılması şeklinde gerçekleştirilen idari işlemlerden dolayı davacının haklarının ihlal edilip edilmediğinin belirlenmesine bağlı bulunduğu; bu belirlemenin ve idari işlemlerin uygulanması nedeniyle ortaya çıkan bu uyuşmazlığın çözümünün ise, yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri çerçevesinde idari yargının görev alanına girdiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Danıştay Başsavcısının başvurusunun kabulü ile davalılardan Yenimahalle Belediye Başkanlığı vekilinin görev itirazının reddine ilişkin, Ankara 10.Asliye Hukuk Mahkemesinin 24.5.2016 gün ve E:2015/21 Hakem sayılı kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Danıştay Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile davalılardan Yenimahalle Belediye Başkanlığı vekilinin görev itirazının reddine ilişkin, Ankara 10.Asliye Hukuk Mahkemesinin 24.5.2016 gün ve E:2015/21 Hakem sayılı KARARININ KALDIRILMASINA, 8.5.2017 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri NECİPOĞLU	Ali ÇOLAK	Yusuf Ziyaattin CENİK	Ahmet Tevfik ERGİNBAY
	Üye	Üye	Üye
	Alaittin Ali ÖĞÜŞ	Süleyman Hilmi AYDIN	Birgül KURT

-
-